

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 47 (1880)

П'ятниця, 20 листопада 2015 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

Постане Нова Січ!

«Цей сон переходить у дійсність майже непомітно. Весь Дніпровський Низ від Запоріжжя до Каховки зразу став невільністю. Пішов під воду Великий Запорозький Луг, потонули навікі старі хрести на дідівських кладовищах. Усе, що батькам і дідам здавалося красивим від перших дитячих років, — все щезло...»

Олександр Довженко

Нешодавно із Дніпропетровщини зателефонували друзі і попросили висвітлити в пресі процес декомунізації топонімів на Дніпропетровщині. Пропонувалося конкретне, окрім взятого села — Ленінське. Колись воно називалося Грушівкою, але перед затопленням території водами Каховського моря людей із заплави переселили на пагорб, а заодно й назуву села «осучаснили». Вирішив їхати, бо й самому було цікаво дослідити, як ідуть державотворчі процеси у тих краях. Трохи «підкувався» історично, прочитавши кілька статей на цю тему. Звернув увагу на уривки з щоденника Олександра Довженка. Кіномитець писав емоційно і дуже широ:

«Багаті були плавні, поетичні і не сказано пре-красні! I от вони щезли... I жодна художня наволоч не змалювала їх на пам'ять нашадкам, боючись, ма-бути, звинувачену в націоналізмі. Каховське море нічого уже не скаже нашим нашадкам про свою пе-редісторію, ніби й зовсім її

АБО ЗАРАЗ,
АБО — НІКОЛИ!

Знав, що у Ленінське приїдуть фахівці-історики, але й зі свого боку вирішив подбати про певне інтелектуальне забезпечення акції. Та що там акції — процесу! Бу справа не так у перейменуванні, як у його сприяннятті місцевим людом. Зaproшені фахівці

21 ЛИСТОПАДА УКРАЇНА ВІДЗНАЧАТИМЕ ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ

ВІД МАЙДАНУ ДО АТО

«Україна. Хроніка подій: від Майдану до АТО» — під такою назвою вийшла друком у видавництві «Арт-Студія» (м. Луцьк) та ПП «Стебеляк» (м. Київ) напередодні річниці Революції гідності нова книга відомого на Волині і за її межами історика і краєзнавця, письменника і публіциста, доктора філософії Олександра СЕРЕДЮКА.

У публіцистичних статтях, які автор почав висвітлювати ще за часів Помаранчевого майдану, посилаючись на історичний досвід та джерельну базу, він ціл-

ком переконливо довів, що народ має право на ПОВСТАННЯ, на носіння особистої зброй для захисту своєї власності та Батьківщини.

Гострі публіцистичні статті ме-жується з ліричним відступом київських та волинських поетів про жертвіність Небесної Сотні. Вперше розкрито значення сакрального слова «Майдан», по-дивги героїв Революції гідності, які мужньо протистоять окупантам у країні, як ззвіні, так і зсередини. Надзвичайно актуальну тему розкриває автор в аналітичній статті «Хочеш миру — готовйся до

війни», в якій подає попередження для наших керманічів. АТО чи війна проти московського агресора? Чому український націоналіст подякував Путіну? І «Що буде завтра?» — читає дізнатися зі сторінок цієї цікавої та актуальної у наш час книги. Вона стала привабливою і читабельною завдяки багатим ілюстраціям на історичні та сучасні фотоілюстрації, які надали письменнику наші земляки із АТО.

Автор оптимістично наголошує, що «останні події сколихнули світ. Всі зрозуміли: НАДІЯ НА УКРАЇНУ! МИ ВІСТОЇМО! МИ ВИТРИМАЄМО! МИ ПЕРЕМОЖЕМО!». Його нова книга — це збірник

публіцистичних статей на злободенну тематику останнього десятиліття і сьогодення. Вона є логічним продовженням книг автора «SOS», «РУХ — рятуйте Україну, хлопці» і стане цікавою та корисною не тільки для політологів, а й для всіх, хто небайдужий до долі нашої Вітчизни.

Це уже третє видання, доповнене і перероблене, книги «Майдан», яку успішно презентували на Львівському книжковому форумі.

Ольга РОГОВА,
науковий працівник Музею історії сільського господарства Волині-скансен

РЕІНКАРНАЦІЯ КОЗАЦЬКОЇ ГРУШІВКИ

РЕПОРТАЖ З БЕРЕГІВ КАХОВСЬКОГО МОРЯ ПРО ПОВЕРНЕННЯ СЕЛУ ЛЕНІНСЬКЕ ПРАДАВНОЇ КОЗАЦЬКОЇ НАЗВИ

Добре діло позаду! Нащадки січовиків заклали на березі Каховського моря фундамент каплиці...

Козачата відтепер — знову ГРУШІВСЬКИ!

РЕІНКАРНАЦІЯ КОЗАЦЬКОЇ ГРУШІВКИ

Закладання фундаменту каплиці

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.)

Завжди можна покластися на місцевого священика УПЦ КП Отця Геннадія. Він також останній рік бере участь в АТО як військовий капелан і як волонтер. Більшість навколоїшніх козацьких товариств вважають його духовним наставником і побратимом. Можна ще назвати кількох осіб, але загалом людей поки небагато. Отже, треба подбати про перспективу. Тому я прихопив із собою декілька публікацій «Дня». Зокрема: «Чи вдається відстояти український Дніпропетровськ?» Вадима Рижкова, «Розслаблятися зарано!» Валентина Торби, «До складу України не збираємося» Костянтина Кузьменка, «У Павлограді буде другий тур» (про кандидата в мери, колишнього бійця АТО «Титанового Джексона») та багато інших. Особливо ретельно підбираєв матеріали про надію мешканців прикордонного Глухова — Мішеля Терещенка. Надто вже символічно була назва статті Миколи Грищенка про нього: «Маємо можливість сформувати нову націю. Або зараз, або — ніколи!».

Петро Друз' дякує О. Олійнику за палку промову

МЕШКАНЦІ ІЛЛІЧІВСЬКА ПІДТРИМАЛИ ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ МІСТА НА ЧОРНОМОРСЬК

Учасники громадських слухань, які пройшли в Іллічівську Одеської області, рекомендували міськраді звернутися до Верховної Ради з клопотанням про переименування міста на Чорноморськ.

Як передає «Думська», за таку пропозицію проголосували 348 учасників слухань з 385, у тому числі мер міста Валерій Хмельнюк. Варіант «Іллячівськ» підтримали всього 26 осіб.

Також були пропозиції переименувати Іллічівськ на Пальміру, Порт-Франко, Приморськ, Святослав, Примор'я, Геліос, Миропіль, Портополій, Саус Парк, Доб-

ромир, Скіфів, Портомаре, Миринськ, Берморію, Ілліс, Сонцеморськ, Бугаз, Буговоморськ, Іллінськ.

Нагадаємо, переименувати Іллічівськ вимагає закон «Про засудження нацистського та комуністичного тоталітарних режимів».

Чорноморськ — вигдане місто з повіті Ільфа і Петрова «Золоте тіло», прототипом якого є Одеса.

Зазначимо також, що іншим приморським передмістям Одеси є селище Чорноморське, розташоване в протилежному напрямку від Іллічівська.

У ГРУЗІЇ ЗНЕСЛИ ПОТАЙ ВСТАНОВЛЕНИЙ ПАМ'ЯТНИК СТАЛІНУ

Пам'ятник Йосипу Сталіну, який самовільно встановив у селищі Шорапа-

ни, демонтували. Про це повідомляють «Новини-Грузія» з посиланням на прес-службу районної адміністрації.

Згідно з повідомленням, пам'ятник Сталіну в ніч на неділю з'явився в сквері, поряд з меморіальною дошкою в пам'ять про загиблих у 1941-1945 роках. У ніч на понеділок на знак протесту місцеві жителі обили білою фарбою пам'ятник.

«Пам'ятник Сталіну вже демонтували. Ale під час демонтажу деягут чинив опір. Він не давав можливості техніці та відповідним службам почати роботу на території. Разом з ним був ще один чоловік, який кидався камінням. На шастя, ніхто не постраждав. У результаті нам довелося викликати поліцію, яка вивела цих двох осіб з території скверу», — сказала співробітница прес-служби.

Як зазначає видання, самовільно

узвічинти Сталіна в Грузії намагалися і раніше — кілька разів було вождя Радянського Союзу встановлювали в селищі Акура (Телавський

район, регіон Кахеті), а пам'ятник — у місті Телаві. Незабаром усі вони були демонтовані.

УНІАН

Отець Геннадій і Станіслав Зайцев

ки, і комуністи епохи застюю, і регіонали Януковича. Існує якийсь маленький прошарок людей з козацьким сентиментом... До речі, історія зафіксувала випадок протесту 20-літнього Олексія Артеменка проти затоплення козацьких січей. Це було в 1954 році. Олексій тоді виліз на гребінь гранітного відвалу, до якого причаливали навантажені кам'яними брилами баржі, і почав кричати: «Не треба нам ніякого моря, якщо

Були плавні, а тепер тут море...

неприпустимість однаково-го рівня комфорту для будівничих України та її недругів. Підтримувати треба саме «ко-заків», тоді й «кізяки» рано чи пізно повідпадають, а з часом — зовсім зійдуть з історичної арени.

СПИРАЮЧИСЬ НА ПАСІОНАРІЙ, ВІДРОДЖУВАТИ КОЗАЦЬКИЙ ДУХ

Повернуся до сказаного ви-ше. Чи міг би кубанський, донський, терський козак ви-словитись про себе таким ос-チンом: «Ми — кізяки?» Ду-маю, що ні. Ті козацтва під-тримувалися в царській Росії, та й зараз Путін про них не забуває. Дух там цілком нормальний, люди пишаються своїми предками. А пам'ять про запорожців, починаючи від Катерини II, намагалися стерти всі: і царі, і більшови-

воно поглине наші заплави і левади!». Тоді виконроб Попов наказав скрутити хлопця, погрожував навіть тюро-мою, але якось минулось. Хоча молодий протестувальник зазнав серйозної травми ноги: «Мене тоді скили і силоміць поволокли з дам-би, — розповідав у 2006 році уже 73-літній Олексій Артеменко кореспонденту «Сіль-ських віостей», — а якийсь водій не витримав, почав зсипати гранітні брили. Одна гостра брила наздогнала мене і розпанахала ногу. Розпанахала, а мене однак тягнути... Отак дістав я поранення, захищаючи одвідні дніпровські плавні. Місяці зо три лікувався...».

* * *

...Коли наступного ранку запрошенні науковці та місцеві активісти взялися зали-

район, регіон Кахеті), а пам'ятник — у місті Телаві. Незабаром усі вони були демонтовані.

УНІАН

«Niech żyje Wolna Polska!»

Як повідомлялося в попередньому номері «Кримської світлиці», минулого тижня наші сусіди-польки відзначали одне з найвизначніших державних свят — День Незалежності Польщі. Урочисто відсвяткували цей пам'ятний день і в Кримському товаристві поляків, які надають особливої важливості цій історичній події, усвідомлюючи, який тяжкий, але геройний шлях пройшла країна від часів агресивних територіальних поділів польських земель з боку Росії, Пруссії та Австрії, внаслідок чого Польща як незалежна держава на 123 роки зникла з політичної карти Європи. Поляки відновили свою незалежність тільки на початку ХХ століття, в 1918 році. 11 листопада 1918 року головою держави став маршал Польщі Юзеф Пілсудський, тоді ж було сформовано перший демократичний уряд Польщі.

Тож на вшанування 97-ї річниці Незалежності Речі Посполитої й зібралися члени польського осередку в приміщенні товариства, що в Сімферополі на вул. Моро-

зова, 13. Кімната заздалегідь була прикрашена національною символікою Польщі, тематичними ілюстраціями, квітами, повітряними кульками білого і червоного кольору (кольори державного прапора Польщі). Святкове дійство за своїм змістом було пізнавально-розважальним, до того ж був присутній і певний чинник навчання, коли учасники зібрання мали чеснуку можливість спілкуватися польською мовою, закріплюючи і вдосконалюючи своє знання. Ведучою була одна з найактивніших членів товариства Валентина Волкова. Урочисте зібрання вона відкрила такими словами:

Uroczyste biją dzwony, wszędzie flagi rozwinięto, Nasze serca się radują, że obchodzi Polska święto! Czcimy pamięć tamtych dni, hołd i pokłon im składamy I w hołdzie wolności Hymn Polski śpiewamy.

(Урочисто дзвони б'ють, майорять повсюди стяги! Заспіваймо разом тут Гімн свободи і звитязи)

І в тій урочистій хвилі ззвучить у натхненному виконанні всіх присутніх Гімн Польщі «*Jeszcze Polska nie zginela*».

А далі ведуча продовжує:
Nie czynne jest święto bez szefa, A szef nasz — to Pani Jezefa, I będzie to zaś prawidłowo, Jeżeli nadamy jej słowo.

(Яким же є свято без шефа? А шеф наш — то пані Юзефа, I буде велич чудово, Якщо надамо ми її слово)

Змістовне зворушливе звернення-привітання знагоді свята, виголошене головою товариства пані Юзефою Мишковською, нікого не залишило байдужим. Бо ж ішлося про важливі засадничі речі, які становлять сутність польського народу, його самоідентичність, що закладена в національному гаслі «*Bug, Honor, Ojczynia*» (Бог, Честь, Вітчизна). «Я розумію цетак», — мовила пані Юзефа, — «є Бог, в якого я вірю, честь, якою володію і знаю, що мені з тим є добре, і є Вітчизна, яку завжди потрібно поважати. То нерозривне і найглибше визначення існування і сенсу життя людини. Кожен

народ має мрію та мету — жити у заможній, щасливій, шанованій у світі країні. Досяннення такої національної мрії можливе лише за наявності у народу такої риси характеру, як патріотизм, а поляки вважаються однією з найпатріотичніших націй. І це сприяє розвитку Польщі на шляху демократії і свободи». Всім присутнім пані Юзефа широ побажала здоров'я, злагоди і порозуміння, сил і натхнення, успіхів і здійснення заповітних мрій. І насамкінець зачитала привітальний лист, що надійшов з Генерального консульства Польщі, в якому, зокрема, зазначалося: «День Незалежності Польщі — то пам'ять. Про сотні, тисячі, мільйони тих, котрі були поляками, жили для Польщі, залишили свій слід у політиці, культурі, в суспільних справах, у

нащадках, в духовності народу. Вітаючи вас з національним святом, від усієї душі зичимо добра, миру, щедрої долі, подальших успіхів у усіх справах і починаєм заради процвітання незалежної Польщі. Хай невічерпним буде джерело віри, надії і любові до рідної країни!».

У стані творчого натхнення юної емоційного піднесення учасники святкового вечора читали польською мовою вірш про День Незалежності, про польський край, про мужність і відвагу польськихгероїв, співали патріотичних пісень, таких, як: «*My pierwsza brygada*», «*Piechota*», «*Hej, sokoly*», «*Polskie kwiaty*», та ін. Музичний супровід здійснював гітарист Станіслав Вельковський, людина обдарована, завзята ю прирасна. Він виконав і свою власну пісню «*Pariegowy kryl*», яку підготував спеціально до свята. Цікавиною культурної програми були тематичні загадки, конкурс на знання історії Польщі, вікторина «Чи знаєте ви Польщу?». Цей матеріал з сумлінною відповідальністю підготувала молода здібна ак-

РІЧНИЦЯ ОКСАМИТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЙ: ЗЕМАН ЯК «ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ РОСІЇ В ЄВРОПІ»

У Празі відзначили 26-ту річницю Оксамитової революції, яка в листопаді-грудні 1989 року привела до повалення комуністичного режиму в Чехословаччині. Цього року святкування супроводжувалися різноманітними акціями політичного та культурного спрямування. Серед них і традиційний театралізований марш, де карикатурно зобразили проблеми сучасної Чехії та світу. На Народному проспекті люди «обирали» нового президента. Крапку поставили ходою до Празького граду — робочого місця Президента Чехії Мілоша Земана.

Оксамитова революція стала для чеського народу символом боротьби за свободу та демократію. Матей Травнічек, член молодіжної організації «Молоді консерватори», що ідею висловив так:

«У американських новинах з листопада 1989 року в інтерв'ю з якимось експертом у питаннях комуністичної Європи йшлося, що протягом п'яти-десяти років можна очікувати, що в Чехословаччині буде демократія», — каже він.

Утім, демократії знадобились не роки, а тижні, акцентує Травнічек. І не, на думку активіста, свідчить, що «часто нам може здаватися, наче боротьба не має сенсу, втім, Оксамитова революція доводить — таке може статися». Слід вірити та дечим задля мети жерттувати, докладати до цього зусилля, резюмує він.

«Земан, Путін, смерть і танки»: акція у Празі

В рамках карнавального маршу вулицями Праги у супроводі мініатюрних танків та демонів пройшов «президент Росії Володимир Путін» із пап'є-маше. Не обідлили увагою і чеського президента Міло-

ша Земана:

«Безсумнівно, вони (чехи — ред.) ним (президентом — ред.) незадоволені. І сьогодні це можна бачити, коли його висміють. Кумедний Земан, котрий курить, жахливо виглядає, у майці, на якій намалювали Путіна», — прокоментувала карикатурні костюми на марشі

учасниця Празького Майдану Катерина Скрипник.

Незадоволення своїм президентом чехи висловили також на акції «Картка для майбутнього президента», що була співзвучною з минулорічними червоними картками президенту. Ось тільки цього року учасники акції також запропонували власних кандидатів на пост президента. Адже «президент мав бути підтримувати жертв кремлівського режиму, а не кремлівський режим», — наголошує напис на полотні, що стало тлом для підписів.

Чехи обурені проросійською політикою Земана

Негативне ставлення значної частини чеського народу до президента зумовлено, кажуть самі чехи, його проросійською позицією.

«Наш президент — це колаборант, який співпрацює чи навіть допомагає російському терористичному режиму», — пояснює Роберт Гощялек, чеський активіст, який привів на святкування з чеським та українським прапорами, аби висловити солідарність з Україною.

Завершальною нотою цьогорічного святкування стала хода «Ідемо до Граду (резиденція президента — ред.) нагадати про Конституцію», що об'єднала людей різних політичних поглядів, які погоджувалися в одному — прагнули висловити своє незадоволення політикою Мілоша Земана. Скандуючі:

«Мілоша до кошика!» та «Ганьба!», хода дісталася робочого місця чеського президента. На мітингу йому пригадали любов випити, нецензурну лексику та приятельські стосунки з прибічниками путінського режиму, назвавши його «Троянським кінем Росії в Європі».

Сам Земан у відгород узяв участь у мітингу чеської антимусульманської організації й підтримав її прихильників, заявивши, що вони — не екстремісти й не расисти. Нечісленну демонстрацію супротивників такої позиції президента відокремила від його прихильників поліція.

<http://www.radiosvoboda.org>

